

Безпала Ольга

к.геогр.н., старший викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м.Ніжин

Україна

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ У НАВЧАННІ 21 СТОЛІТТЯ

«Освіта – це наймогутніша зброя,

за допомогою якої можна змінити світ» - Нельсон Мандела

Навички XXI століття – особливий напрямок, що привертає увагу багатьох освічених людей у даний час.

Суть концепції наступна: ключовими навичками, які визначали грамотність в індустріальну епоху, були читання, письмо і арифметика. У XXI столітті акценти зміщуються в бік вміння критично мислити, здатності до взаємодії і комунікації, творчого підходу до справи.

НАВИЧКИ XXI СТОЛІТТЯ ТА ІДЕЇ ДЛЯ ЇХ РОЗВИТКУ ДЛЯ МОЛОДІ

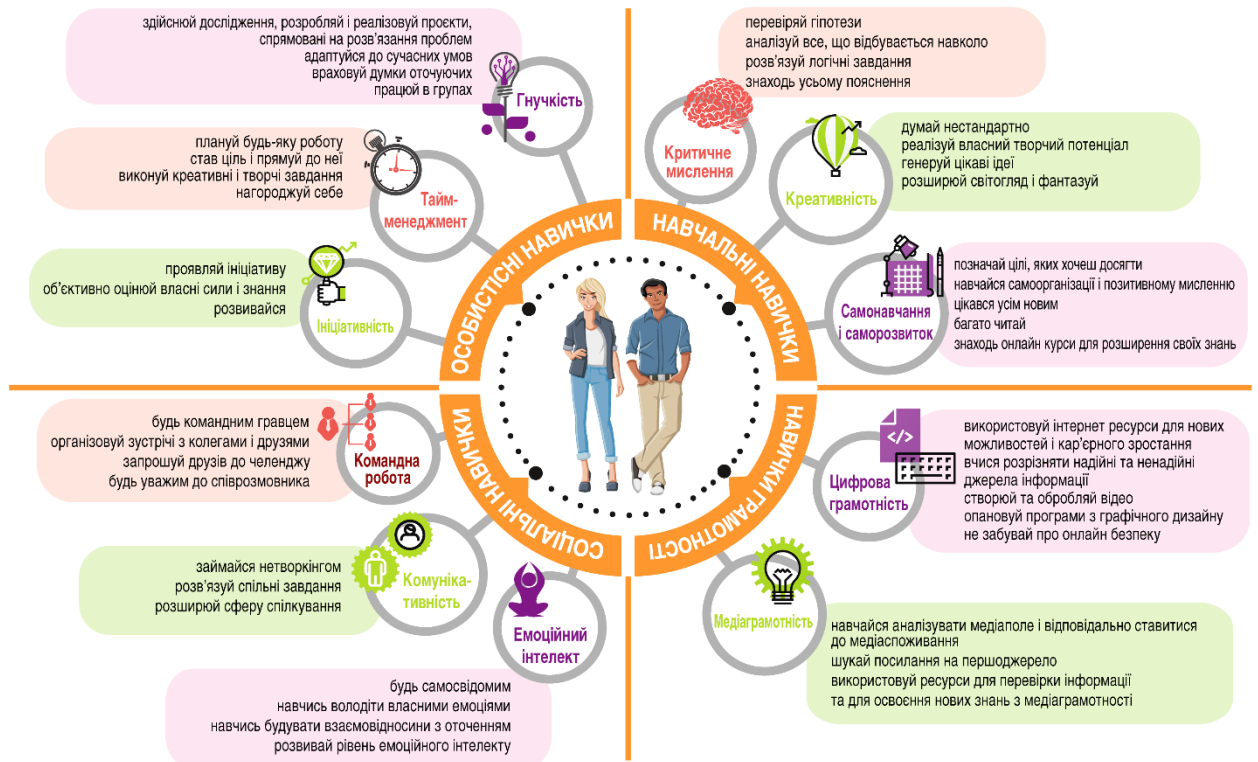

Рис. 1. Навички XXI століття та ідеї для їх розвитку (Джерело: Державний інститут сімейної та молодіжної політики).

Людей зараз необхідно навчати їх вмінню мислити, самостійно здобувати інформацію і критично її оцінювати, а не просто накопичувати і запам'ятовувати.

При складанні навчальних програм необхідно орієнтуватися на більш широкі професійні компетенції – уміння знаходити нестандартні рішення задач і проблем, навички колективної роботи [2].

Уже зараз проектний і проблемний підходи починають витіснити традиційні методи навчання.

У 2020 році Всесвітній економічний форум підготував звіт «Майбутні робочі місця — 2025», яким визначено, що у 2025 році значна частина (52%) усієї роботи буде виконуватися роботами, тоді як у 2018 році цей показник

становив 29% [3]. Також у звіті зроблено прогноз навичок, які будуть затребувані у 2025 році, а саме:

- 1) аналітичне мислення і інноваційність;
- 2) активне навчання і стратегії навчання;
- 3) комплексне розв'язання проблем;
- 4) критичне мислення і аналіз;
- 5) креативність, оригінальність і ініціативність;
- 6) лідерство і соціальна включеність (впливовість);
- 7) технології: використання, моніторинг і контроль;
- 8) технології: розробка і програмування;
- 9) життєздатність, стресостійкість і гнучкість;
- 10) обґрунтування, розв'язання проблем і формування ідей [4].

Основними компетенціями майбутніх працівників XXI століття визначені наступні.

Компетенція 1. Системне мислення. Сьогодні для успіху в роботі недостатньо володіти знаннями або добре бачити свій «шматочок ланцюга». Необхідно переходити до мислення, яке б охоплювало систему цілком, формувало ці системи з окремих елементів і дозволяло бачити те, як конкретні зміни впливають на сукупність ключових процесів.

Компетенція 2. Міжгалузєва комунікація. Все більше професій і проєктів виникає на стику декількох дисциплін. Для вирішення багатьох завдань нам потрібні люди, котрі розуміються одночасно в декількох областях знань. Вони можуть створювати несподівані, унікальні, проривні рішення. Даний навик також дозволяє швидше вчитися, брати найкраще з різних областей.

Компетенція 3. Управління проєктами та процесами. Проєктне управління стає все більш поширеним підходом в бізнесі, тому необхідно буде мати компетенції, що дозволяють відповідати не тільки за свою роботу і виконання певних завдань. Спеціаліст будь-якого рівня сьогодні може виявитися в ролі людини, яка має відповідати за проєкт (і проєкт цей може бути не тільки в області його професійної спеціалізації).

Компетенція 4. Робота з ІТ-системами. В майбутньому працівники повинні освоїти різні ІТ-системи, які систематизують роботу і процеси. Володіння ІТ-системами стане обов'язковим як навик роботи в MSOffice сьогодні.

Компетенція 5. Клієнтоорієнтованість. Все більше число компаній розвивають у співробітників вміння слухати і чути один одного. Сучасний системний адміністратор повинен вміти пояснити працівнику-початківцю основи роботи і зробити це коректно і ефективно. Кадровик повинен швидко оформити всі документи, а бухгалтер – забезпечити необхідні розрахунки і виплати. І для всього цього потрібно буде вміти не тільки зробити це, але і правильно зі своїм клієнтом поспілкуватися.

Компетенція 6. Робота з людьми і робота в команді. Процеси стають настільки складними, що без роботи в команді вже неможливо буде виконати більшість завдань. Частина компаній вже взяли курс на розвиток емпатії та навичок роботи в команді (куди можуть входити як ті, кого «хочеться обійняти», так і набагато менш близькі за духом товариші), даний напрямок залишиться в «лідерах» корпоративного навчання.

Компетенція 7. Робота в умовах невизначеності. Вміння працювати в ситуації, коли постійні тільки зміни. У представників покоління Y цей навик вже сформований. Невизначеність для них комфортна, і вони легко з нею справляються.

Компетенція 8. Мультикультурність і відкритість. Diversity – головний тренд в світі великого міжнародного бізнесу. Виявилось, що якщо на проблему дивитися з різних позицій, то ймовірність знайти нетривіальне рішення в рази вище. Але це вимагає відкритості розуму, вміння слухати і чути альтернативні ідеї, сприймати їх, бути гнучким. Оскільки найкращі ідеї можуть народитися в різних куточках світу, в команду слід представників різних країн і культур.

Буде потрібно вміння знаходити мову з іншими людьми, приймати їх і використовувати їх можливості для вирішення завдань бізнесу.

Компетенція 9. Усвідомленість. Вона дозволяє розвивати навик рефлексії, робити свідомий вибір, розуміти особливості себе і оточуючих. Вона допомагає концентруватися на сьогоднішньому і при цьому бачити майбутнє. Ця компетенція, яка робить нас більш ефективними і, одночасно, більш щасливими, дозволяє нам прислухатися до себе і забезпечувати баланс і гармонію у своєму житті.

Компетенція 10. Комунікація. Інтернет зламав кордони і зробив економіку глобальною. Новий бізнес буде вимагати нових контактів, щоб рухатися вперед за рахунок обміну ідеями. При цьому ми повинні навчитися доносити свої думки і досягати своїх цілей на відстані, вміти цінувати кожен контакт і таку важливу «валюту» сучасності як увага. Ця компетенція потрібна кожній людині в бізнесі вже сьогодні, і ще важливіше вона буде в найближчому майбутньому [1].

Список використаних джерел

1. 21st century learning design. - Режим доступу: <https://education.microsoft.com/en-us/course/8220d07e/overview>
2. Andra McGinn Senior High School Education in the 21st Century .- <https://www.semanticscholar.org/paper/Senior-High-School-Education-in-the-21st-Century-McGinn/63e3999b64c603da097eaf2510c94385522d187a>
3. Frank Levy, Richard Murnane. Dancing with Robots: Human Skills for Computerized Work.- <https://www.thirdway.org/report/dancing-with-robots-human-skills-for-computerized-work>
4. The Future of Jobs. Report 2020. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf